

Sygn. akt II Ka 103/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 maja 2018 r.

Sąd Okręgowy w Koninie II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący: SSO Karol Skocki

Protokolant: st. sekr. sąd. Irena Bąk

przy udziale Joanny Ślesińskiej prokuratora Prokuratury Rejonowej w Koninie

po rozpoznaniu w dniu 18 maja 2018 r.

sprawy M. B.

oskarżonego o przestępstwo z art. 284 § 2 k.k.

na skutek apelacji wniesionej przez obrońcę oskarżonego

od wyroku Sądu Rejonowego w Koninie

z dnia 27 lutego 2018 r. sygn. akt II K 646/17

1. Zmienia zaskarżony wyrok w punkcie I w ten sposób, że uniewinnia oskarżonego M. B. od zarzutu popełnienia przestępstwa z art. 284 § 2 k.k.
2. Utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok w pozostałej części.
3. Kosztami procesu za postępowanie odwoławcze obciąża Skarb Państwa i w związku z tym zasądza od Skarbu Państwa na rzecz oskarżonego kwotę 840 zł tytułem zwrotu poniesionych kosztów obrony w tym postępowaniu.

Karol Skocki

Sygn. akt II Ka 103/18

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 27 lutego 2018r. w sprawie o sygn. akt II K 646/17 Sąd Rejonowy w Koninie na podstawie art. 17 § 1 pkt. 3 k.p.k. umorzył postępowanie karne wobec oskarżonego M. B. o czyn z art. 284 § 2 k.k. popełniony w ten sposób, że w okresie od grudnia 2016 r. do 08 czerwca 2017 r. w miejscowości R., ul. (...) dokonał przywłaszczenia powierzonego samochodu osobowego marki J. (...) o nr seryjnym (...) i wartości 198.500 zł czym działał na szkodę obywatela Niemiec H. R..

Apelację od powyższego wyroku wniósł obrońca oskarżonego, który zaskarżył przedmiotowy wyrok w całości na korzyść oskarżonego i zarzucił mu:

- obrazę prawa materialnego, tj. art. 284 § 2 k.k. poprzez jego niewłaściwe zastosowanie,
- błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za jego podstawę, mający wpływ na treść tego orzeczenia poprzez przyjęcie, że oskarżony postępował z samochodem będącym przedmiotem postępowania jak właściciel oraz, że oskarżony dokonał zatrzymania pojazdy tylko tytułem zabezpieczenia należnego mu wynagrodzenia,

- obrazę przepisów postępowania, tj. art. 414 § 1 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt. 2 k.p.k. poprzez ich niezastosowanie, z tym, że skarżący zauważa, iż obraza ta jest wynikiem wyżej wskazanych uchybień.

W oparciu o powyższe zarzuty obrońca oskarżonego wniósł o zmianę wyroku i uniewinnienie oskarżonego od popełnienia zarzucanego mu czynu.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja obrońcy oskarżonego, mimo niewłaściwego określenia zawartych w nim zarzutów, okazała się w pełni zasadna i w konsekwencji doprowadziła do zmiany zaskarżonego orzeczenia i uniewinnienia oskarżonego M. B. od popełnienia czynu z art. 284 § 2 k.k. Zdaniem Sądu Okręgowego materiał dowodowy zebrany przez oskarżyciela i następnie uzupełniony w toku postępowania jurysdykcyjnego nie pozwalał, bowiem na przypisanie oskarżonemu zarzucanego mu czynu.

W pierwszej kolejności należy odnieść się do zarzutu obrazy prawa materialnego, tj. w zakresie zastosowania art. 284 § 2 k.k.

Dla uporządkowania kontroli instancyjnej należy tylko zaznaczyć, że zarzut obrazy prawa materialnego może być zasadny tylko wówczas, gdy dotyczy zastosowania lub niezastosowania przepisu zobowiązującego sąd do jego bezwzględnego respektowania. Może on być skutecznie podnoszony, gdy skarżący nie kwestionuje poczynionych ustaleń faktycznych stanowiących podstawę orzekania

Zgodnie z ugruntowanym orzecznictwem i doktryną (Kodeks postępowania karnego. Komentarz. Autorzy: Świecki Dariusz (red.), Augustyniak Barbara, Eich-staedt Krzysztof Zygmunt, Kurowski Marek M. LexisNexis, 2013 Nr 9035) zarzut obrazy prawa materialnego odnoszący się do kwalifikacji prawnej czynu można postawić tylko wówczas, gdy skarżący nie podważa ustaleń faktycznych związanych z tą kwalifikacją. Jeżeli bowiem nieprawidłowe są ustalenia faktyczne, w oparciu o które sąd dokonał kwalifikacji prawnej czynu, to błędem pierwotnym jest błąd w ustaleniach faktycznych, a jego następstwem wadliwa kwalifikacja prawna. Dlatego też w takiej sytuacji skarżący powinien postawić tylko zarzut błędu w ustaleniach faktycznych i wskazać, że mógł mieć on wpływ na treść wyroku właśnie co do kwalifikacji prawnej czynu (por. wyrok SN z 15 lutego 2007 r., IV KK 234/2006, LexisNexis nr 2090450, OSNwSK 2007, poz. 438; 25 lipca 2005 r., V KK 61/2005, LexisNexis nr 1119394, OSNwSK 2005, poz. 1412). Innymi słowy nie należy stawiać zarzutu obrazy prawa materialnego, gdy kwestionowana jest kwalifikacja prawna czynu pod kątem strony podmiotowej przestępstwa, jeżeli wiąże się ona z ustaleniami faktycznymi. Ustalenia w zakresie umyślności lub nieumyślności oraz ich postaci (np. odnoszące się do zamiaru - bezpośredni czy ewentualny) są elementem faktycznym, gdyż na podstawie faktów dokonywana jest ocena stosunku psychicznego sprawcy do popełnionego czynu. W tym zakresie zarzut odwoławczy powinien dotyczyć błędu w ustaleniach faktycznych.

Dlatego, w ocenie sądu odwoławczego, rację ma apelujący prawidłowo dalej stawiając zarzut z art. 438 pkt 3 k.p.k. i wskazując, iż Sąd Rejonowy dokonał błędnej oceny wyjaśnień oskarżonego M. B.. Wbrew temu co wynika z treści pisemnego uzasadnienia wyroku sporządzonego przez sąd I instancji, analiza wyjaśnień oskarżonego wskazuje, że nie działał on umyślnie z zamiarem bezpośrednim. Oskarżony M. B. na każdym etapie postępowania podkreślał, bowiem iż nie jest właścicielem pojazdu i nie ma zamiaru włączenia go do swojego stanu majątkowego, ani jego przywłaszczenia. Wskazywał, że zatrzymał kwestionowany pojazd tylko celem zabezpieczenia przysługujących mu od właściciela należności (wynagrodzenia, ewentualnie wynagrodzenia i poczynionych nakładów).

W przedmiotowej sprawie Sąd Okręgowy nie miał jakichkolwiek wątpliwości, że zgromadzony materiał dowodowy nie pozwalał na zakwestionowanie wyjaśnień oskarżonego. Dodać należy, że równocześnie ze sprawą karną toczy się sprawa z powództwa oskarżonego w przedmiocie rozliczeń z pokrzywdzonym.

Pamiętać należy, iż przestępstwo z art. 284 § 2 k.k. jest przestępstwem umyślnym zaliczanym do tzw. celowościowej odmiany przestępstw kierunkowych. Ustawa wymaga, aby działanie sprawcy było ukierunkowane na określony cel, a mianowicie na włączenie powierzonej rzeczy do majątku sprawcy lub postępowanie z nią jak z własną w inny sposób.

Takie ujęcie znamion strony podmiotowej wyklucza więc możliwość popełnienia przestępstwa przywłaszczenia choćby z zamiarem ewentualnym (vide: wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 20 lipca 1999 r., II AKa 136/99, OSA 2000/5/38).

W doktrynie i orzecznictwie sądowym zgodnie przyjmuje się, że istotą przywłaszczenia jest trwałe włączenie przez sprawcę przedmiotu przestępstwa do własnego majątku. Zatem sprawca musi mieć zamiar trwałego włączenia przedmiotu przestępstwa do własnego majątku. Natomiast przywłaszczeniem nie jest zamiar bezprawnego władania, dysponowania czy nawet bezprawnego zatrzymania rzeczy. Sprawcy musi towarzyszyć zamiar animus rem sibi habendi, to jest zamiar zatrzymania rzeczy dla siebie albo dla innej osoby bez żadnego ku temu tytułu i ekwiwalentu.

Reasumując stwierdzić należy, iż brak spełnienia znamienia w postaci umyślności i zamiaru zatrzymania rzeczy dla siebie wykluczają możliwość przypisania oskarżonemu odpowiedzialności za występki z art. 284 § 2 k.k.

W tym stanie rzeczy Sąd Okręgowy na podstawie art. 437 § 1 i 2 k.p.k. zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że uniewinnił oskarżonego M. B. od popełnienia zarzucanego mu czynu z art. 284 § 2 k.k.

O kosztach procesu sąd odwoławczy orzekł na podstawie art. 636 § 1 k.p.k. i art. 632 pkt. 2 k.p.k. w zw. z art. 634 k.p.k. oraz § 11 ust.1 pkt 4 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U.2015. poz. 1800) obciążając nimi Skarb Państwa i zasądając na rzecz oskarżonego zwrot poniesionych przez niego kosztów obrony w postępowaniu odwoławczym.

Karol Skocki